

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **CREDITEX, a. s.,** se sídlem Praha 3 - Vinohrady, Ondříčkova 1975/10, zastoupeného JUDr. Petrem Hromkem, Ph.D., advokátem se sídlem Praha 2 - Vinohrady, Vinohradská 30, proti žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**, se sídlem Praha 1, Staroměstské náměstí 6, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2006, č. j. 668/2006-O-51/06, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2009, č. j. 8 Ca 327/2006 - 44,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2009, č. j. 8 Ca 327/2006 – 44, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností brojí stěžovatel proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2009, č. j. 8 Ca 327/2006 - 44, kterým byla zamítnuta žalobcova žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2006, č. j. 668/2006/O-51/06, (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl odvolání JUDr. Mgr. Petra Hromka, Ph.D., proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 20. 10. 2005, č. j. MHMP - 27510/2005/OST/Go, jímž Magistrát města Prahy v mimoodvolacím řízení podle § 65 odst. 2 zák. č. 71/1967 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zrušil rozhodnutí Úřadu městské části Praha 3 ze dne 19. 1. 2005, č. j. OV/4114b/04/Kř/Kva, kterým bylo přerušeno kolaudační řízení ve věci stavby: *„stavební úpravy bytu, spočívající v částečné změně dispozice včetně zvětšení stávajícího zádveří a vybudování plynového etážového vytápění v bytě č. 17, o vel. 2 + 1 ve 4. patře domu č.p. 1975, Praha 3 - Vinohrady, Ondříčkova 10, a to konkrétně pouze ohledně části této stavby:*

stavební úpravy související se zvětšením zádveří, a to z důvodu podání občanskoprávních námitek některými účastníky řízení proti kolaudaci této části stavby, které spočívají ve zpochybnění existence respektive platnosti právního titulu, na základě kterého stavebník připojil společné domovní chodby ke své bytové jednotce." Správní orgány po celou dobu správního řízení jako s účastníky řízení jednaly se stavebníkem a se všemi vlastníky bytových jednotek v předmětném domě, nikoli však se stěžovatelem.

V žalobě proti napadenému rozhodnutí stěžovatel namítal, že jakkoli je již od 23. 2. 2006 vlastníkem bytové jednotky č. 1975/17 v domě č.p. 1975 v Praze 3 - Vinohradech, včetně spoluvlastnického podílu 949/20220 na společných částech domu a na pozemku, na němž dům stojí, žalovaný se stěžovatelem jako s účastníkem řízení nejednal, čímž mu byla odňata možnost účastnit se odvolacího řízení a vykonávat práva, která mu ve správním řízení náležejí. Zdůrazňuje, že ostatní účastníci řízení měli právo se v odvolacím řízení vyjádřit, jak i učinili, stěžovateli však bylo postupem žalovaného toto právo upřeno. K důkazu navrhuje výpis z katastru nemovitostí.

Městský soud svým rozsudkem ze dne 10.12.2009 žalobu zamítl, když konstatoval, že v době zahájení odvolacího řízení (v okamžiku podání odvolání) dne 15. 11. 2005, resp. v době předložení věci žalovanému jako odvolacímu orgánu dne 6. 1. 2006 byl vlastníkem předmětné nemovitosti JUDr. Petr Hromek, Ph.D., nikoliv žalobce, který v té době tak ani nemohl být účastníkem řízení. Nabyl-li žalobce vlastnictví k předmětné nemovitosti dne 23.2.2006, stal se účastníkem řízení, bylo však nutno tuto skutečnost žalovanému oznámit; žalobce však žádný takový úkon neučinil.Žalovaný měl proto dle městského soudu důvodně za to, že účastníkem řízení je stále JUDr. Petr Hromek, Ph.D. Městský soud dospěl k závěru, že stěžovatel nerespektoval § 4 odst. 1 správního řádu a nespolupracoval se žalovaným. Ani JUDr. Petr Hromek, Ph.D., přitom nijak nekonal a změnu vlastnického práva žalovanému nesdělil. Městský soud uzavírá, že nelze po žalovaném rozumně požadovat, aby v průběhu řízení opakovaně zjišťoval okruh účastníků, pokud mu nejsou známy žádné skutečnosti, které by případné změně v okruhu účastníků nasvědčovaly. Městský soud zdůrazňuje, že ani v soudním řízení žalobce své vlastnictví nijak nedoložil, pouze ho tvrdí ve své žalobě.

Proti uvedenému rozsudku městského soudu brojí stěžovatel včasnou kasační stížností, a to *„ze všech důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s."*. Uvádí, že je přesvědčen zejména o nesprávnosti názoru městského soudu. Pokud městský soud vytýká žalobci neoznámení jeho účastenství v řízení žalovanému, žalobce takovou oznamovací povinnost podle žádného právního předpisu neměl a nemá. Žalobce o probíhajícím řízení nevěděl. Je naopak povinností správního orgánu správně vymezit okruh účastníků řízení, a to v jakékoli jeho fázi. Zdůrazňuje principy dobré správy s tím, že správní orgán musí vždy počítat s eventualitou, že v průběhu správního řízení může na základě nejrůznějších právních skutečností dojít ke změně v osobách účastníků správního řízení a tuto změnu odpovídajícím způsobem reflektovat. Dodává, že podmíněnost účastenství v kolaudačním řízení existencí vlastnického práva ke kterékoli bytové jednotce v domě nedlouho předtím konstatoval Magistrát města Prahy ve svém rozhodnutí. K podpoře své argumentace předkládá Návod na řešení životní situace uveřejněný na internetových stránkách Ústeckého kraje a rozhodnutí Městského úřadu Nový Knín ze dne 18. 5. 2009, č. j. 2535/ 08-Ko/11, kde tyto správní orgány samy zdůrazňují, že účastníky řízení si správní orgán zjišťuje sám, a to na základě aktuálních informací z katastru.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že obsahově jediným důvodem, pro který stěžovatel podává kasační stížnost, je kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nikoli veškeré možné důvody uvedené v § 103 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný se ztotožňuje se závěry městského soudu. Pokud stěžovatel o probíhajícím řízení nevěděl, pak je to důsledkem jedině postupu předchozího vlastníka, který stěžovatele s existencí daného správního řízení neseznámil. Tvrzení stěžovatele o absenci oznamovací povinnosti žalovaný odmítá jako zcela účelové. Žalovaný zdůrazňuje zásadu efektivity správního řízení zakotvenou v § 3 odst. 3 správního řádu, proto má za to, že nepochybil, když vycházel z presumpce správnosti údajů obsažených ve správním spise předaném k odvolacímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek městského soudu z důvodu v této stížnosti uplatněného, tj. z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Předně Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel v celém obsahu své kasační stížnosti a jejího doplnění toliko polemizuje se závěry městského soudu o správnosti procesního postupu žalovaného, které pokládá za nesprávné. Tato jeho uplatněná argumentace odpovídá kasačnímu důvodu definovanému ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., t.j. tvrzené vadě řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové postaty, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který o věci rozhodoval, napadené rozhodnutí měl zrušit.

Obsahově pak argumentace stěžovatele nevytýká městskému soudu nesprávné posouzení otázek hmotného práva [§ 103 odst. 1 písm. a) s.ř.s.], zmatečnost řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně odsouzen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], ani nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů soudního rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě v řízení před soudem [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Již z principu se nemůže jednat ani o kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s.ř.s., když městský soud nerozhodl o odmítnutí návrhu ani o zastavení řízení.

V posuzované věci je rozhodné, zda měl žalovaný jako správní orgán v průběhu odvolacího řízení zjišťovat z úřední povinnosti (a to případně i opakovaně) okruh účastníků řízení, či zda naopak (jak uzavřel městský soud) to nebylo jeho povinností a bylo na stěžovateli, příp. jeho předchůdci, aby změnu v osobě účastníka řízení žalovanému oznámil.

Soudy rozhodující ve správním soudnictví dlouhodobě a neměnně judikují, že *„okruh účastníků stanoví a otázky jejich způsobilosti být nositeli práv a povinností posuzuje správní orgán, který řízení vede, z úřední povinnosti, zpravidla také na základě výpisu z obchodního rejstříku, živnostenského oprávnění, případně dalších podkladů. Nesprávný postup správního orgánu v tomto směru nelze zhojit poukazem na to, že v řízení nebyla vznesena námitka proti nesprávnému označení subjektu, popř. že subjekt sám, způsobem jakým se označoval, uvedl správní orgán v omyl.“* (srov. např. již rozsudek Vrchního soudu v Praze

ze dne 20. 5. 1994, č. j. 7 A 28/94 - 30). Obdobně judikuje stabilně zdejší soud v obdobné otázce vymezení okruhu osob zúčastěných na soudním řízení správním podle § 34 odst. 2 s. ř. s. Například v rozsudku ze dne 21. 12. 2005, č. j. 1 As 39/2004 - 75, Sb. NSS č. 1479/2008, www.nssoud.cz, zdejší soud zdůraznil, že *„z uvedeného ustanovení vyplývá povinnost soudu k aktivnímu postupu při zjišťování okruhu potenciálních osob zúčastněných na řízení.“*

Zdejší soud se již vyjadřoval i k žalovaným namítané kolizi plnění povinností správního orgánu se zásadou hospodárnosti správního řízení, když v rozsudku ze dne 11. 9. 2008, č. j. 1 As 30/2008-49, Sb. NSS č. 1746/2009, www.nssoud.cz, zdůraznil, že *„ustanovení § 3 odst. 3 správního řádu z roku 1967, stejně jako § 4 odst. 1 a § 8 správního řádu z roku 2004, odrážejí principy dobré správy, které jsou aplikovatelné jednak v horizontální rovině mezi vykonavateli veřejné správy navzájem, jednak ve vertikálním vztahu mezi veřejnou správou a jejími uživateli. Pokud principy dobré správy hovoří o nejvhodnějších prostředcích k vyřízení věci, mají se tím samozřejmě na mysli prostředky nejvhodnější pro uživatele veřejné správy, nikoliv pro správní orgán.“*

Konečně k předmětné otázce se vyjádřil i Ústavní soud, když v nálezu ze dne 29. 9. 2004, sp. zn. III. ÚS 188/04, nalus.usoud.cz, vyslovil, že *„jestliže správní orgány ve správním řízení pouze důsledně vyžadují plnění povinností ze strany občanů a nedbají přitom o ochranu jejich zájmů, je výrazem tohoto postupu přepjatý formalismus, jehož důsledkem je sofistikované zdůvodňování zřejmé nespravedlnosti, a tím dochází k porušení čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Neobstojí v této souvislosti ani námitka porušení ústavního principu rovnosti účastníků řízení, protože požadavek neakceptovatelnosti přepjatého formalismu se vztahuje stejnou měrou na každého z účastníků.“*

Pátý senát se se všemi shora uvedenými závěry dosavadní judikatury ztotožňuje a ani v posuzované věci neshledal důvod se od nich odchylovat. Uzavírá proto, že bylo povinností správních orgánů po celou dobu správního řízení (tzn. i povinností žalovaného v odvolacím řízení) ověřovat okruh účastníků řízení a jednat jako s účastníkem s tím, komu toto postavení svědčí. Pokud tak žalovaný neučinil, porušil předpisy o správním řízení způsobem, který mohl mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí, a proto měl městský soud rozhodnutí žalovaného zrušit podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

Jak již bylo uvedeno, krajský soud vystavěl své rozhodnutí na závěru odlišném od shora uvedených závěrů. Nejvyšší správní soud proto podle § 110 odst. 1 věty prvé části před středníkem s.ř.s. rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Právním názorem vyjádřeným v tomto rozsudku je městský soud vázán (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. února 2011

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu